Kommuneplan for Flatanger Kommune

Økonomiplan
2022 - 2025

Rådmannens arbeidsutkast av 23.11.2021

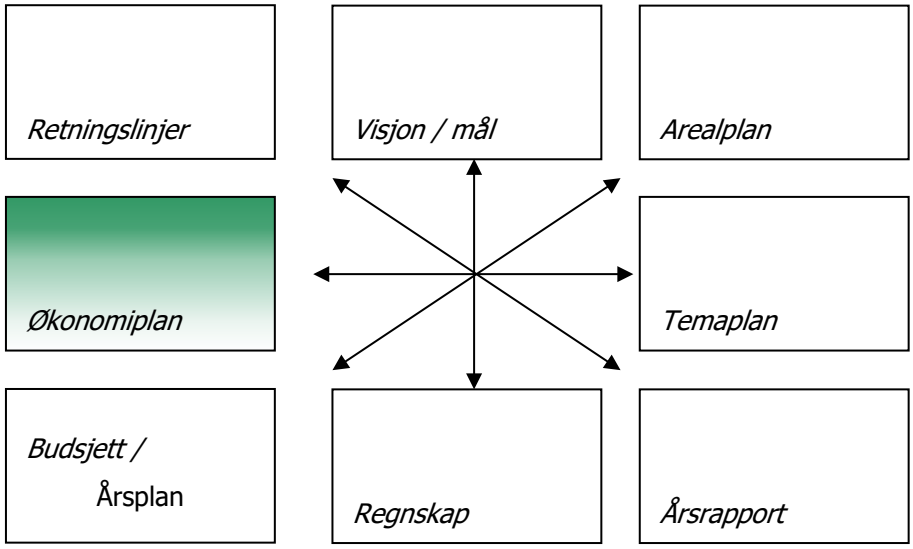

Innholdsfortegnelse

1. Innledning s. 3

2. Om virksomheten s. 3

2.1 Dagens situasjon/utviklingstendenser s. 3

2.2 Vesentlige momenter som påvirker vår økonomiske utvikling s. 6

2.3 Totalt omstillingsbehov s. 14

3. Framtidige utfordringer s. 14

3.1 Fellesutgifter, stab, støtte s. 14

3.2 Oppvekst og kultur s. 15

3.3 Helse, sosial og omsorg s. 15

3.4 Næring, miljø og teknisk s. 16

4. Mål s. 16

4.1 Visjon og mål for kommunens virksomhet s. 16

4.2 Mål som er styrende for den økonomiske utvikling s. 18

5. Planlagte endringer/tiltak s. 19

5.1 Investeringsbudsjettet s. 19

5.2 Driftsbudsjett s. 21

5.2.1 Viktige forutsetninger s. 21

5.2.2 Tiltak med økonomisk konsekvens s. 22

5.3 Økonomisk oversikt, drift. 2022 - 2025 s. 24

Vedlegg: Økonomiske oversikter

1. INNLEDNING

Ifølge kommuneloven skal kommunestyret en gang i året vedta en rullerende økonomiplan. Økonomiplanen er en del av kommuneplansystemet, med kommuneplanens samfunnsdel som overordna dokument.
Økonomiplanen skal:
- Vedtas en gang i året – en rullerende plan
- Omfatte minst de fire neste budsjettår
- En realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden.
- For hvert enkelt år settes planen opp i balanse utg/innt.
- Planer som omfatter avgrensede deler av kommunens virksomhet skal integreres i økonomiplanleggingen.

Kommuneplanen inneholder bl.a. konkrete tiltak til prioriteringer
Økonomiplanen skal synliggjøre økonomiske konsekvenser av tiltak som skal settes i verk, og gi uttrykk for kommunestyrets prioriteringer. Planen skal også angi mål for kommunens økonomiske utvikling de nærmeste årene.

Flatanger kommune har valgt å dele økonomiplanen i to dokument;

- Økonomiplan for de neste 4 år som med utgangspunkt i kommuneplanens samfunnsdel legger strategier, mål og handlinger for de kommende 4 driftsår.
- Neste års budsjett- og handlingsplan, med større grad av detaljering på tiltak med bakgrunn i lagte strategier og mål.

2. OM VIRKSOMHETEN

2.1 Dagens situasjon/utviklingstendenser

Evt. demografiske endringer som virker inn «uheldig» på statens kostnadsnøkler i utmåling av frie inntekter, kan fortsatt medføre en realnedgang på statlig overføringer til Flatanger kommune. Videre har de siste års betydelige investeringer, med tilhørende sterk vekst i kommunens lånegjeld, gjort oss sårbare mht svingninger i rentenivået.

Rådmannen ser imidlertid at de siste års økonomiske omstillingsperiode har båret frukter. Samtidig har kommunen over år arbeidet målrettet med å øke kommunens inntekter utover det som bevilges over statlige rammer. Kommunen har tatt store steg m.h.t. å tilpasse drift til økonomiske rammebetingelser, selv om vi i inneværende års budsjett, salderer noe av driftskostnadene med fondsbruk. Dette med bakgrunn i behovet for å sikre kvalitative gode kommunale tjenester, bygge opp under positiv samfunnsutvikling, og at kommunen i de nærmeste år vil få betydelige ekstrainntekter som følge av eiendomsskatt fra Sørmarkfjellet vindkraftverk og utbetalinger fra havbruksfond (fra utsalg av oppdrettstillatelser/innførsel av produksjonsavgift). Videre er vi inne i en periode med positiv samfunnsutvikling sett opp mot vekst i kommunens samlede næringsliv, tilflytting og positivitet ellers. Kommunens store investeringer i infrastruktur de siste år, knyttet til tilrettelegging for næring/bolig, oppvekst og helse, er et godt grunnlag for framtidig effektiv drift og positiv utvikling.

Kommunens økonomiske stilling er ut fra dette bedre enn på lenge. Det som i større grad utfordrer oss er rekrutteringsutfordringer, samt at kommunens ansvar for tjenesteproduksjon øker og økte krav til kvalitet på denne.

Regnskapstall 2014 - 2020. Beløp i hele 1000 kr.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rammetilskudd	56 716*	54 201	52 734	53 318	51 986	51.230	53.326
Skatteinntekter	20 942	23 043	24 250	26 376	29 062	32.722	41.284
Regnskapsmessig undersk.(-)/oversk.	771	1 633	3 294	3 166	0	148	0
Langsiktig lånegjeld pr 31.12	75 288	72 454	68 984	109 009	173 348	183.716	130.828

(Rammetilskudd i 2014 er eksklusiv refusjon; Brannkatastrofe på Sørnesset, kr. 8.659.000)

Kommunens økonomiske utvikling over tid (nominell kroneverdi i 1000 kroner), samt nøkkeltall (R = regnskap, B= budsjett):

	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**R-2020**	**B-2020**	**Avvik 2020**
Til fordeling til drift, kr.	81.861	86.596	89.036	94.260	94.654	93.976	+678
Regnskapsmessig resultat ex saldering med driftsfond utover budsjett = Mindre/merforbruk (-) i h.h.t. budsjett, kr.	3.294	3.166	0	148	4.479	0	+4.479
Netto driftsresultat, kr.	3.159	5.958	34.231	1.452	33.149	26.303	+6.846
Driftsmargin = Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	2,8	4,9	21,8	1,1	20,2		
Gjeldsgrad	4,89	4,30	2,66	2,02	1,33		
Egenkapitalandel (Soliditet)	0,17	0,19	0,27	0,33	0,43		
Arbeidskapital, kr.	12.314	37.459	77.416	99.546	63.599		
Likviditetsgrad 1	1,64	2,83	4,92	4,66	3,74		

Forklaringer nøkkeltall:
Driftsmargin = Netto driftsresultat i % av driftsinntektene
Gjeldsgrad = Kortsiktig gjeld + langsiktig gjeld (inkl. pensjonsforpliktelser)/Egenkapital
Egenkapitalandel = Egenkapital/Totalkapital
Arbeidskapital = Omløpsmidler – kortsiktig gjeld
Likviditetsgrad 1 = Omløpsmidler/Kortsiktig gjel

Finansielle måltall for Flatanger kommune i 2020 sett opp mot kommunens vedtatte måltall:

	Vedtatte måltall	2020
Driftsmargin (Netto driftsres. i % av brutto driftsinntekt)	2,0	20,2
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekt	5	11,4
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekt	80	77,1
Arbeidskapital i % av brutto driftsinntekt	15	38,8

(Måltall hvis vi ikke hadde mottatt utbetaling fra havbruksfondet i 2020 på kr. 29,2 mill:

Driftsmargin: 2,9, Disp.fond i % av driftsinntekt: 13,8, Netto lånegjeld i % av driftsinntekter: 93,7)

Kommentarer til tabeller:
Måltallet for driftsmargin forteller hvor sunn kommuneøkonomien er, og om vi forbruker mer økonomiske ressurser i året enn hva som tilføres i året. Driftsmarginen kan også fortelle noe om kommunens evne til å finansiere uforutsette hendelser, samt evne til å bygge fond/midler til investeringer. Driftsmarginen for 2020 er klart høyere enn fastsatt måltall, og selv om vi ikke hadde fått midler fra havbruksfondet i 2020 ville måltallet vært på 2,9 – som er 0,9 høyere enn måltallet.

P.g.a. at vi har avsatt midler til disposisjonsfond som følge av underforbruk i forhold til budsjett i foregående år, samt at deler av mottatte havbruksfondsmidler også er avsatt til samme formål, ligger andel disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekt høyere enn vedtatt måltall. Måltallet forteller noe om kommunens evne til å takle år med anstrengt økonomi og uforutsette hendelser.

Kommunen oppnår fastsatte måltall; Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekt. Måltallet forteller bl.a. i hvor stor gard kommunen er eksponert overfor renteendringer. Kommunen mottok de budsjetterte statlige tilskudd gjennom husbanken knyttet til rehabilitering av PO-tunet på nyåret 2020. Dette medførte at kommunen samme år tilbakebetalte byggelån (likviditetslån) knyttet til prosjektet med ca. kr. 46 mill , i tillegg til ordinære avdrag på øvrig gjeld med kr. 6 mill. I tillegg ble det ikke tatt opp nye lån i 2020. Med bakgrunn i dette ble måltallet «forbedret» vesentlig i forhold til 2019 da en endte på et måltall på 138,5. Ser en bort fra de ekstraordinære driftsinntekter som skyldes havbruksfondsutbetalingen, ville imidlertid kommunens totale gjeldsnivå i 2020 vært for høyt sett i forhold til vedtatt måltall. Et minst like godt bilde på gjeldsbelastningen kan være å sammenligne måltallet; Netto lånegjeld i kroner pr. innbygger:
Flatanger: Kr. 118.000
Kostragruppe 15: 116.700
Landet utenom Oslo: 91.400

Arbeidskapital i % av brutto driftsinntekt forteller noe om hvor likvid kommunen er, og således evne til å dekke løpende økonomiske forpliktelser. Som vi ser oppfyller kommunen måltallet med svært god margin i 2020.

Prognosert størrelse på ordinært disposisjonsfondet pr. 31.12.2021 er vel kr. 8 mill. I tillegg innehar et disposisjonsfond for særlige formål (havbruksfondsmidler) der en forventer innestående en ramme på vel kr. 6 mill pr. 31.12.2021.
Det er ikke noe mål i seg selv at kommunen skal opparbeide fond,- inntektene skal brukes til produksjon av tjenester til innbyggerne. Det er likevel viktig å ha en reserve for å møte uforutsette behov eller svingninger i inntekter/ utgifter. Det er også gunstig å ha en opparbeidet reserve som kan legges inn i utbyggingsprosjekter, slik at en ikke må lånefinansiere alle investeringstiltak.

Virkningen av endring i folketall, alderssammensetning i befolkningen, og endringer i inntektssystemet til kommunene, medfører at kommunen kontinuerlig må arbeide for å ha et aktivitetsnivå som står i stil til inntektene. Endringer i vektlegging av ulike kriterieverdier som danner grunnlag for utmåling av rammetilskudd for kommunene, har gjort at Flatanger kommune nå kommer enda dårligere ut over inntektssystemet som gjelder f.o.m. 2017 enn de kriterier som ble lagt til grunn i det gamle inntektssystem, selv om det nye inntektssystem «premierer»

kommuner som Flatanger som har betydelige avstander inn til en region med minimum 5000 innbyggere.

De siste 10 år har vi hatt følgende endring i alderssammensetningen:

Aldersgruppe	1.1.2011	1.1.2021	% endring
0 – 5 år	41	49	Økning på 19,5%
6 – 15 år	154	85	Nedgang på 44,8%
16 – 66 år	699	720	Økning 3,0%
67 +	215	246	Økning på 14,4%
Totalt:	**1109**	**1100**	**Nedgang på 0,1%**

2.2. Vesentlig momenter som påvirker vår økonomiske utvikling og drift:

Befolkningsutvikling og alderssammensetning:

Innbyggertall, inkludert kjønns- og alderssammensetning, påvirker i stor grad kommunens tilgang til frie inntekter gjennom rammeoverføringer. Samtidig gir dette oss til stadighet en utfordring m.h.t. å kunne tilpasse tjenestenivået i forhold til "etterspørselen".

Utvikling folketall og antall fødte, pr. 31.12. hvert år:

	2010	***2011***	***2012***	***2013***	***2014***	***2015***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***	***2020***
Folketall	*1109*	*1141*	*1158*	*1120*	*1119*	*1103*	*1090*	*1105*	*1103*	*1103*	*1100*
Ant. fødte	*5*	*10*	*10*	*6*	*7*	*4*	*6*	*6*	*14*	*7*	*3*
Fødselsoverskudd	*-3*	*-5*	*-7*	*-11*	*-8*	*-5*	*-9*	*-5*	*4*	*-8*	*-9*
Nettoinnflytting	*8*	*37*	*24*	*-27*	*7*	*-11*	*-4*	*20*	*-6*	*8*	*6*

Befolkningsframskriving:
År, folketall pr. 01.01. i 2021 og prognoser SSB for 2030 og 2040

	2021	***2030***	***2040***	***Endring i perioden***
Prognose Flatanger, "middels vekst"	*1100*	*1166*	*1187*	*+7,9%*
Prognose landet, «Middels vekst»	*5,392 mill*	*5,626*	*5,842 mill*	*+8,4%*

Alderssammensetning, fremskrevet pr. 01.01., SSB, "middels prognose"

År	*I alt*	*0-5 år*	*6-15 år*	*16-66 år*	*67 år+*
2021	*1100*	*49*	*85*	*720*	*246*
2030	*1166*	*65*	*112*	*650*	*339*
2040	*1187*	*58*	*111*	*609*	*409*

Prognosen viser her en økning i antall barn i hele aldersgruppen 0 – 15 år fram til 2030, med en påfølgende utflating. Antall personer i yrkesaktiv alder har en vesentlig nedgang. Dette kan i neste omgang skape vesentlige rekrutteringsvansker til jobber både i privat næringsliv og offentlig tjenesteyting.

Ut fra prognosert utvikling ser en at vedtatt heving av infrastruktur i barnehage er framtidsrettet, men at vi vil stå overfor vesentlige kapasitetsutfordringer knyttet til eldreomsorg, ikke minst sett i lys av erfarte rekrutteringsutfordringer av helsearbeidere. Fram mot 2040 viser prognosen en vekst på vel 65% i aldersgruppen eldre enn 67 år.
Prognosene viser at vi nesten vil følge en folketallsutvikling i tråd med forventet gjennomsnittlig utvikling i landet. Slår dette til, bygger dette opp under at vi ikke vil få en ytterligere vesentlig realnedgang i kommunens frie inntekter, forutsatt at inntektssystemet fortsatt framover innrettes noenlunde i tråd med dagens system.

Antall ansatte, rekruttering og kompetanseutvikling:

Humankapitalen er kommunens viktigste ressurs, og en av våre største utfordringer framover er rekruttering av ansatte med riktig kompetanse.
Krav til tjenesteutvikling, dels med økt kompleksitet, setter også krav til økt fokus på kompetanseutvikling.
Kompetanseutvikling på alle nivå i kommunen bør ha et stort fokus og prioritet framover i og med at tjenestenivået skal opprettholdes og videreutvikles innenfor tilnærmet samme ansattressurs.

En stor andel (ca 2/3) av kommunens driftsutgifter er knyttet til lønn og sosiale kostander. Tabell viser årsverksutvikling i kommunen de siste år:

Antall avtalte årsverk i kommunen ekskl. lange fravær (inkl. vakanser) og antall sysselsatte.

	Årsverk	**Sysselsatte**
2007	116,6	177
…..		
2015	104,31	164
2016	102,69	160
2017	102,98	167
2018	105,31	165
2019	107,77	
2020	109,87	

(Årsverkstall for 2015 - 2020 er hentet fra egen lønningsstatistikk. For året 2007 er det hentet fra KOSTRA-statistikk. Sysselsettingstall er hentet fra KOSTRA, men har ikke tall for 2019 og 2020 grunnet at Kostra har avsluttet denne registrering)
Trenden fra 2007 er en nedgang i både antall årsverk og antall sysselsatte i kommunen, selv om en i de siste tre år ser en økning. Dette henger bl.a. sammen med økte oppgaver til kommunen, og er i tråd med budsjettvedtak. Over år er kommunen tilført vesentlig nye oppgaver som gjennomføres uten tilsvarende styrking av ansattressursen.

Kommunen opplever i stadig større grad utfordringer m.h.t. å klare å rekruttere kvalifiserte ansatte i forbindelse med ledighet i stillinger. Aller størst er utfordringen knyttet til helsearbeidere innen pleie og omsorg. Dette kan i verste fall true kvaliteten på tjenesteproduksjonen. Med utgangspunkt i dette videreføres rekrutteringsprosjektet som har i oppgave å fremme forslag til rekrutteringstiltak til videre administrativ og politisk behandling.

Nærværsutvikling:

I 2020 var det totale gjennomsnittlige nærværet i kommunen på 94,7 %. Korttidsfraværet grunnet sykdom < 16 dager utgjorde gjennomsnittlig 1,3 % .

Gjennomsnittlig nærværsutvikling i hele kommunen samlet:

2015	2016	2017	2018	2019	2020
90,8%	91,8%	89,3%	92%	93,7%	94,7

Som tabellen viser, er jobbnærværsutviklingen positiv fra 2017 til 2020 Det er variasjon på gjennomsnittlig jobbnærvær innenfor de ulike sektorer i organisasjonen. Her henvises til merknader i pkt. IK/HMS-status i årsmelding for hvert hovedansvarsområde.
Vi har også i 2020 nådd målsettingen i eksisterende IA-plan med et jobbnærvær på minst 93,5 %.

Prioritering av ressursbruk

Prosentfordeling av nettoutgifter til de ulike kommunale driftsenheter de siste 5 år, ekskl avskrivingskostnader:

	2016	2017	2018	2019	2020
HA 0, Sentrale styringsorganer	1,9%	2,0%	1,8%	1,9%	1,6%
HA 1, Fellesutgifter, stab, støtte	8,1%	8,7%	9,9%	9,5%*	9,3%
HA 2, Oppvekst, kultur	27,9%	26,5%	26,9%	26,3%	25,8%
HA 3, Helsev., sosiale tj., pleie/omsorg	47,3%	47,4%	46,4%	47,9%	47,7%
HA 4, Næring, miljø, teknisk	13,3%	13,8%	13,5%	12,9%	14,1%
HA 5, Kirkelige formål	1,5%	1,6%	1,5%	1,5%	1,5%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%

*Eksklusiv periodisert variabel lønn som var belastet området i 2019.
Kommentar:
I forhold til gj.snitt i de siste driftsår kan en i 2020 se følgende utvikling:
Størst økning innenfor hovedansvar NMT og Fellesutgifter, stab,støtte.. Svak økning innenfor hovedansvar for Helse. Størst nedgang innenfor Oppvekst og kultur.

Prioritering m.v. i forhold til andre kommuner:
Utvalgte nøkkeltall 2020, kilde: KOSTRA

	Flatanger	Gj.snitt Kommunegr. 15	Gj.snitt Landet uten Oslo
Utvalgte nøkkeltall			
Netto driftsutgifter totalt i kroner pr. innbygger	86.576	98.887	63.044
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	20,2	5,5	2,4
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter	79,8	97,0	124,4
Frie inntekter i kroner per innbygger	85.555	89.265	59.028
Arbeidskapital ex premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter	38,1	20,9	54,6
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter	16,4	19,0	15,9
Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer	68,5	35,7	30,3
Netto driftsutgifter i kroner til kultursektoren pr. innbygger	1.553	3.332	2.549
Netto driftsutgifter i kroner til folkebibliotek pr. innbygger	263	513	305
Besøk i folkebibliotek pr. innbygger (antall)	3,3	3,3	4,9
Barn 6 -15 år i kommunens kulturskole (prosent)	38,4	28,4	13,8
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester pr. innbygger (kroner)	43.583	51.745	29.067
Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens netto driftsutgifter	36,6	35,9	32,0
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykeheim (timer)	0,22	0,49	0,6
Avtalte fysioterapeutårsverk pr. 10.000 innbyggere (årsverk)	20,0	13,7	9,6
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten pr. 10.000 innbyggere 0-20 år	49,3	55,2	45,7

(årsverk)			
Brutto driftsutgifter i kroner til administrasjon (f120) per innbygger (Brutto driftsutgifter 2019 til kun funksjon 120 Administrasjon i kr. pr. innbygger i sammenlignbare kommuner: Osen: k. 17.614, Høylandet: kr. 12.652)	13.280	11.596	4.334
Netto driftsutgifter på funksjon 202, grunnskole pr. innbygger (kroner)	11.981	14.792	11.284
Netto driftsutgifter på funksjon 201, barnehage pr. innbygger (kroner)	7.363	6.346	7.707
Netto driftsutgifter til barneverntjenesten pr. innbygger 0 – 22 år (Kroner)	5.792	10.124	8.042
Barn med barnevernstiltak ift. Innbyggere 0 – 22 år (prosent)	3,5	5,8	3,7
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	9,1	10,1	7,8
Gruppestørrelse grunnskole (antall)	10,7	9,5	15,4
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	43,4	43,3	42,9
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215. 222, 223) pr. innbygger 6-15 år (kroner)	187.977	194.632	116.611

Kapitalkostnader, knyttet til rentenivå, og avdragstid på lånegjeld:

Utvikling av kommunes langsiktige lånegjeld pr- 31.12 (1000 kroner)

	2014	***2015***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***	***2020***
Langsiktig bruttolånegjeld pr. 31.12.	*75.288*	*72.454*	*68.984*	*109.009*	*173.348*	*183.716*	*130,828*

Her ser vi at gjeldsbelastningen har økt de siste tre år noe som skyldes store investeringer i anleggsmidler. En endring i rentenivået på 1% innehar en økonomisk konsekvens totalt på netto ca. kr. 1,3 mill. Utbetalinger fra havbruksfondet i 2018 - 2021, og gjennom kommunestyrets vedtatte disponering, har imidlertid bidratt i å redusere lånebehovet i forhold til det det ellers ville ha vært. I 2020 tilbakebetalte kommunen byggelån knyttet til utbygging av PO-tunet. Dette med mottatt statlig tilskudd gjennom husbanken til samme formål.

Statens bevilgning av frie inntekter til kommunene:

Avgjørende for at vi skal opprettholde nivået på overføring av frie inntekter (skatt og rammetilskudd) er at vi har en lik befolkningsutvikling og befolkningssammensetning som et gjennomsnitt i landet.

Endring i vektlegging av de ulike kriterieverdier som danner grunnlag for utmåling av utgifts utjevningen i rammetilskuddet påvirker også utmåling av frie inntekter til den enkelte kommune. I forbindelse med utmåling av utgifts utjevningen, blir det ut fra ulike kriterier beregnet en kostnadsindeks. En kostnadsindeks på verdi 1 betyr at utmålingen blir i tråd med landsgjennomsnittet. F.eks. gir en lav andel av unge innbyggere i aldersgruppen 0 – 15 år i forhold til en gjennomsnittskommune et utslag slik at vi får utmålt et lavere tilskudd enn en gjennomsnittskommune i landet. Samlet kostnadsindeks i utgifts utjevningen for 2022 er beregnet til 1,2990. Dette betyr at kommunen er ca 30% dyrere å drive enn en gjennomsnittskommune i landet.

Totalt over tid har vi opplevd en vedvarende realnedgang i kommunens frie inntekter, med unntak for de to siste år.. For å snu en negativ utvikling er det særdeles viktig at kommunen nå lykkes med å snu befolkningsutviklingen til minimum å følge gjennomsnittlig utvikling i resten av landet. SSB's befolkningsframskriving ser ut at vi så langt har lyktes med dette. Siste tids positive utvikling innen kommunens næringsliv, økt boligbygging og bosetting av flyktninger er viktige bidrag i så måte.

Ressurskrevende brukergrupper:
Flatanger kommune innehar et sammensatt bilde av ressurskrevende brukergrupper på lik linje med andre kommuner. I en folkefattig kommune, som Flatanger, innehar en imidlertid stor utfordring med hensyn til å utnytte "stordriftsfordeler" i utvikling av tjenestetilbudet innenfor dette område. Dette på grunn av at brukergruppen er sammensatt, men få brukere med samme tjenestebehov. Statens kompensasjonsordning knyttet til store kostnader for brukere i denne gruppen har de siste år blitt gradvis svekket, men i forslag til statsbudsjett for 2022 foreslås ikke en ytterligere svekkelse.

Ekstraordinære inntekter:

Eiendomsskatt fra vindkraftvirksomhet:
Sørmarkfjellet vindkraftverk er ferdig utbygd i slutten av 2021. Forutsatt maksimal eiendomsskattesats på 7 promille som ble vedtatt f.o.m 2021, kan en regne med en årlig eiendomsskattinntekt på rundt kr. 5,9 mill hvert år de ti første år f.o.m. 2022. Dette medfører at en i kommende økonomiplanperiode kan budsjettere med betydelige ekstrainntekter. Ekstrainntektene vil bidra til å sikre, samt videreutvikle, kommunens tjenestenivå.

Produksjonsavgift fra vindkraft:
I regjeringens statsbudsjett er det foreslått innførsel av en produksjonsavgift på 1 øre pr kWh faktisk produsert. Avgiften skal betales inn til staten, som deretter refunderer vertskommuner etter en ukjent nøkkel. Produksjonsavgift vil først komme til utbetaling til kommunene i 2023. Det er på nåværende tidspunkt svært vanskelig å estimere Flatanger kommunes inntekter fra denne ordning, men tar en utgangspunkt i at Sørmarkfjellet vindkraftverk vil produsere opp mot installert effekt, og at staten refunderer vertskommunene tilnærmet uavkortet kan dette årlig utgjøre en ekstrainntekt på rundt kr. 4 mill. Ut fra usikkerhet, er det ikke lagt inn inntekter fra denne ordning i økonomiplanperioden.

Havbruksfondet:
Staten opprettet i 2017 havbruksfondet. Inntekter til fondet vil komme fra inntekter knyttet til at staten selger ut tillatelser til oppdrettsnæringa (anadrom laksefisk). Fram til 2020 ble det besluttet at 80% av inntektene skal tilfalle havbrukskommunene (inkl fylkeskommuner), der i stor grad innbyrdes fordeling av inntektene blir gjort etter til enhver tid maksimale tillatte produksjonsvolum i den enkelte kommune (MTB). Ordningen er nå vedtatt endret, der en f.o.m 2022 har besluttet at kommunal andel (inkl fylkeskommuner) skal reduseres fra 80% til 40% av utsalgsinntektene på nye tillatelser.

For årene 2017 til og med 2021 har Flatanger kommune mottatt i alt vel kr. 80 millioner fra havbruksfondet. Det er signalisert en ny auksjonsrunde i 2022.

I økonomiplanperioden er det innlagt inntekter i underkant av de råd vi har fått fra ekstern konsulent.

Produksjonsavgift oppdrettsnæringen:
Staten oppretter en ordning med produksjonsavgift på 40 øre pr. kg slaktet anadrom laksefisk, som kommer til fordeling til havbrukskommunene f.o.m. 2022. (Fordeles gjennom havbruksfondsordningen, etter samme nøkkel (forslag).)

I økonomiplanperioden er det innlagt inntekter i underkant av de råd vi har fått fra ekstern konsulent.

Nye reformer/oppgaver til kommunene:

Det knyttes stor usikkerhet med hensyn til ressursbruk og kostnadsdekning i forbindelse med overføring av nye lovpålagte oppgaver til kommunene. Enkelte reformer vil dessuten betinge et utstrakt kommunesamarbeid for å kunne løse alle mål.
Kommunereformarbeidet hadde stort fokus i kommunen. Kommunestyret fattet i 2016 vedtak om at en fortsatt ønsker å bestå som en egen kommune, men at kommunen er fortsatt positiv til å utvikle et utstrakt samarbeid, også på tjenestenivå, med omkringliggende kommuner. Utvikling av robuste og kvalitetsmessig gode samarbeidsordninger vil for Flatanger kommune være av avgjørende viktighet for at vi også fram i tid skal kunne utføre de oppgaver vi er satt til å gjøre.

Det foregår en kontinuerlig overføring av ansvar og myndighet til kommunene. I den forbindelse trekkes fram eksempler på oppgaver av vesentlig omfang:

Klima, energi, bærekraftig utvikling.
Staten har høye forventninger og krav til at også kommunene aktivt bidrar til at nasjonens klimaforpliktelser innfris. Dette betinger at kommunen i stadig større grad omstiller sin drift og disponeringer der bærekraft er det overordnede prinsipp.
Spesielt vil energiøkonomisering i vid forstand og arealdisponeringer være sentrale tema her.

Helseplattformen.

Helseplattformen skal innføre ny, felles pasientjournal (PAS/EPJ) ved sykehus og kommuner i hele Midt-Norge. Journalen skal følge pasienten i alle møter med helsetjenesten.
Det er første gang det etableres en felles løsning for kommune- og spesialisthelsetjeneste, fastleger og avtalespesialister. Gjennom Helseplattformen er Midt-Norge utprøvingsregion for det nasjonale målbildet «Én innbygger - én journal».
Helseplattformen skal gi økt kvalitet i pasientbehandling, bedre pasientsikkerhet, mer brukervennlige systemer og dermed sette helsepersonell i stand til å utføre sine oppgaver på en bedre og mer effektiv måte.
Arbeidet med å innføre Helseplattformen ble i mars 2019 organisert i et eget aksjeselskap, Helseplattformen AS, der Helse Midt-Norge RHF og Trondheim kommune er foreløpige eneeiere. Etter hvert som kommunene i landsdelen tar systemet i bruk vil de også komme inn som medeiere i selskapet. Flatanger kommune har så langt forpliktet seg i deltakelse i prosjektet fram mot en tar endelig stilling til å utløse opsjon/overgang til helseplattformen, og planleggingsfase for implementering intensiveres f.o.m. 2022. Etter planen vil kommunene i vår region ta i bruk systemet rundt 2023/2024. Endelig vedtak m.h.t. kommunal deltakelse i etableringsfasen vil bli fremmet for kommunestyret våren 2022.

Leve hele livet

Regjeringen har startet arbeidet med kvalitetsreformen; Leve hele livet. Kommunene innehar en sentral rolle i arbeidet.
Målet er at eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet. «Leve hele livet» skal handle om de grunnleggende tingene som oftest svikter i tilbudet til eldre: Mat, aktivitet og fellesskap, helsehjelp og om sammenheng i tjenestene. Overordnede mål og strategier legges inn i forbindelse med revideringen av kommunens samfunnsdel.

Psykolog og ergoterapeut

Fom 2020 er det et krav at kommune innehar kommunal tjeneste inne psykologi og ergoterapi. Flatanger søker å etablere dette gjennom interkommunalt samarbeid. Pr. d.d. er det inngått et interkommunalt samarbeid sammen med Høylandet rehabilitering når det gjelder ergoterapeut, der Flatanger kjøper en ressurs på 10%. Tilsvarende organisering er forsøkt når det gjelder psykolog-tjeneste, men vi har enda ikke lyktes med rekruttering. Midler til formålet ligger inne i økonomiplanen.

Integreringstjeneste/voksenopplæring:

Statens signaler er at mindre folkerike kommuner som Flatanger, ikke vil bli prioritert i forbindelse med ny bosetting av flyktninger. Dette betyr bl.a. at etablert kommunal flyktningetjeneste f.o.m 2016 må drives og fullføres gjennom en stadig nedtrapping av statlige øremerkede tilskudd til formålet. Lovpålagt introduksjonsprogram for de resterende bosatte avvikles i løpet av 2022.

Oppvekstreform (barnevernsreform)

Inne i reformen ligger en forutsetning om at kommunene i større grad enn tidligere skal finansiere kostnader knyttet til omsorgovertakelser m.v., samt at kommunens øvrige tjenester, utenom barnevernet, får større ansvar i det forebyggende arbeid og f.eks. oppfølging av fosterheimer. Barnevernet skal også årlig avgi en statusrapport til kommunestyret. 2022/23 vil bli benyttet til planlegging, og å sette nødvendige tiltak ut i livet.

Konsekvenser av føringer i kommende revidert kommuneplanens samfunnsdel:

I h.h.t. nylig vedtatt planstrategi skal kommuneplanens samfunnsdel revideres i 2022 – 2023. Planstrategien har trukket opp flere prioriterte tjenesteområder og utfordringer der en forventer at ny samfunnsplan skal gi retning (mål og strategier) som i sin tur vil påvirke kommunens prioriteringer på oppgaver og tjenesteutøvelse.

2.3 Totalt omstillingsbehov

Forutsatt at kommunens folketall og alderssammensetningen fra nå av utvikler seg i takt med gjennomsnittlig utvikling i landet, kan vi nå forvente at kommunen vil opprettholde realverdien av statens utmåling av kommunens frie inntekter i kommende år på nivå med 2022 bevilgning. Dette også ut fra at inntektsgarantiordningen nå er «nullet ut», og at det i prognose for kommunens frie inntekter for 2022 ikke ligger inne ekstraordinært skjønn.
Forutsetningen om positiv utvikling i befolknings- og alderssammensetning er imidlertid en kritisk forutsetning.
Aktiv innsats for å bedre befolkningsutviklingen i kommunen, jfr. overordnet mål i kommunens samfunnsplan, er ut fra dette fortsatt sentralt i forhold til inntektssystemet.

Store lånefinansierte investeringer medfører at kommunens finanskostnader vil holde seg på et høyt nivå flere år framover.. Dette kombinert med at driftsnivået i 2020 og 2021 ble lagt såpass høyt at vi hadde/har behov for å delfinansiere driften gjennom bruk av disposisjonsfonds, tilsier at vi «lever litt på forskudd». Imidlertid vil kommende økning i kommunens frie inntekter, eiendomsskatteinntekter, samt prognoserte inntekter fra havbruksfond f.o.m. 2022, medføre at vi i årene 2022 – 2025 kan budsjettere med positive netto driftsresultat og fondsavsetninger. Økonomiplanen viser at de økonomiske marginer imidlertid vil være marginale, og at det ikke er rom for vesentlige netto kostnadsøkninger totalt i driftsenhetene utover det det er budsjettert med i 2022 og 2023. Økonomiplanen for 2022 – 2025 gir med andre ord ikke rom for å øke netto driftskostnader i kommunens driftsenheter vesentlig, utover de budsjetterte økninger i kommunens finanskostnader. Økningen i finanskostnadene kan i hovedsak tilskrives evt. realisering av veiprosjektet «Sitter – Lauvsnes».

3. Framtidige utfordringer

I kommunens årsmelding angir hver virksomhet framtidige utfordringer med utgangspunkt i lokale utviklingstrekk, lokale vedtatte mål og planer, lover og forskrifter og sentrale føringer ellers. Utfordringene legger derfor føringer på kommunal drift, og endringsbehov.

Framtidige utfordringer for hovedansvarsområdene slik de framkommer i siste årsmelding:

3.1 Fellesutgifter, stab, støtte:

- Sikre og gjennomføre god økonomistyring og driftstilpasning i forhold til stadig større forventninger til tjenestekvalitet, samt overføring av nye oppgaver til kommunene.
- Sette av nok tid til ledelse, kontroll, og administrative oppgaver, samt avsette nok tid til utviklingsoppgaver og å følge opp alle prioriterte oppgaver.
- Sikre rett og optimal organisering av tjenestetilbud i henhold til ressurstilgang og lovkrav/ kommunale vedtak.
- HMS/IA-arbeid – bedre rutiner, oppnå økt jobbnærvær
- Bedre intern- og eksterninformasjon
- Gi rom for ledelsesutvikling og økt kompetanse
- Generell kommunal rekruttering
- Planarbeid; Revidering ROS og beredskapsplan, samt lukke avvik knyttet til depot-arkiv.
- Oppnå tilstrekkelige, kvalitative- og ressursmessige- gode samarbeidsordninger med nabokommuner.
- Kompetanse innenfor samfunnsplanlegging, digitalisering og offentlig innkjøp.

3.2 Oppvekst og kultur

- Delta aktivt i det nye kompetanseutviklingssamarbeidet i nye Trøndelag – DEKOM for skole og REKOM for barnehage, og sikre at de nye satsingene gjør en forskjell for det enkelte barn/den enkelte elev.
- Innføring og implementering av nye læreplaner/fagfornyelsen
- Implementering av rammeplanen i barnehagen.
- Tilfredsstille kompetansekravene i barnehage og skole.
- Økte forventninger til tjenestekvalitet/tilpassa tjenester og reduserte økonomiske rammer både innenfor barnehage, skole, SFO og musikk- og kulturskole.
- Å ha god sammenheng mellom barnehage og skole for et helhetlig opplæringsløp.
- Sikre godkjenning av skolene og barnehagene etter "Forskrift om miljøretta helsevern i barnehager og skoler"
- Registrere lokalhistoriske foto og gjøre dem godt søkbare i bibliotekbasen.
- Utvide bibliotekets åpningstid.
- Bedre utnyttelse av biblioteket i lese- og skriveopplæringa
- Avklare museets framtid.
- Ferdigstille kulturminneplan
- Opprettholde og videreutvikle dagens tilbud innen kultur og kulturskole og sikre framtidig lærerrekruttering i kulturskolen. Videreutvikle et godt kulturtilbud for alle aldersgrupper
- Oppgradere uteområdet til barnehage og skole
- Oppgradering av Ungdomsklubben

.

3.3 Helse-, sosial- og omsorg.

- Det jobbes kontinuerlig med å beholde og rekruttere tilstrekkelig og kvalifisert arbeidskraft. Det er av rådmannen opprettet en arbeidsgruppe som skal jobbe med rekrutering, her deltar avdelingssykepleier institusjonen
- Større fokus på helsefremmende og forebyggende arbeid innenfor alle fagområdene. Stort fokus på stortingsmelding nr.15 «Leve hele livet», forebyggende helsearbeid i samarbeid med fysioterapeut.
- Aktiv deltagelse inn i kommunens prosess med Samfunnsplanlegging.
- Organisasjonsutvikling: Oppfølging av budsjettvedtak. Arbeidstidsordninger, styringssystemer, organisasjonsverdiene, HMS (helse-, miljø og sikkerhetsarbeid) /IA (inkluderende arbeidsliv). Oppfølging av samarbeidsavtaler med andre innenfor små og sårbare kompetanseområder. Organisasjonens evne til å endre seg i takt med utviklingen.
- Å videreutvikle læringspotensialet i forhold til avvik og avvikshåndtering – systematisk forbedringsarbeid.
- Kvalitetsutvikling av tjenestene sett i lys av forskriftsendringer og krav til kommunene.

- Usikkerhet knyttet til pågående pandemi -Covid-19 situasjon og hvordan evt. utbrudd vil innvirke på drift og aktivitet innenfor tjenesten. Det å ha ett handlingsrom for å kunne motivere ansatte som må forholde seg til usikkerhet knyttet til smitte og utbrudd.

3.4. Næring, Miljø og Teknisk

- Tilgang på tilstrekkelige ressurser og rett kompetanse. Dette gjelder bl.a. kompetanse innen byggeledelse, plan, ingeniørtjenester og offentlige anskaffelser.
- Optimalisere ledelse og budsjettstyring
- Fortsatt etterslep på nødvendige vedlikeholds- og rehabiliteringsoppgaver på bygg og kommunale veger.
  Det bør avsettes mer midler for å rette opp dette, og det bør vurderes å lånefinansiere rehabilitering til veg for eksempel forsterkning og asfaltering.
- Harmonisering av oppgaveporteføljе i h.h.t. ansattressurs.
- Kompetanseutvikling og etterutdanning av ansatte, bl.a. som følge av utvidelse av ansvarsområder. Alternativt bør deler av driftsoppgaver i større grad kjøpes av spesialiserte private aktører?
- Profesjonell drift i h.h.t. lovkrav av kommunale vassverk (ny oppgave f.o.m. 2020).
- Effektivisering og bedring av publikumstjenestene og ordinær drift gjennom digitalisering.

4. Mål

4.1 VISJON OG MÅL FOR KOMMUNENS VIRKSOMHET

(I h.h.t. gjeldende kommuneplan)

Visjon:
"Flatanger – Aktivt og åpent"

Overordna mål:
I løpet av planperioden skal folketallet stabiliseres og økes ved å:
- Utnytte lokale fortrinn for næringsutvikling
- Fremstå som en helhetlig reiselivskommune
- Fokusere på alle tiltak som fremmer bolyst

Plantema:

Mål for omdømme, kultur, folkehelse og bolyst

Hovedmål:
Utvikle et attraktivt lokalsamfunn slik at en oppnår stabilt folketall, og en normal alders- og kjønnsfordeling i befolkningen.

Delmål:
- Flatanger skal være et åpent og inkluderende samfunn preget av toleranse og raushet
- Videreutvikle lokalsamfunnet slik at alle opplever trygghet og trivsel

- I Flatanger skal vi arbeide for økt likestilling i alle samfunnsfunksjoner slik at all kompetanse blir tatt i bruk til det beste for lokalsamfunnet, og som bidrag til å innfri kvinners forventninger ved valg av bosted.
- Sikre tilgang på attraktive boliger for ungdom og tilflyttere
- Økt fokus på tilrettelegging for aktivt friluftsliv og varierte kultur- og idrettsaktiviteter for å fremme psykisk og fysisk helse.
- Flatanger skal være et samfunn hvor den enkelte oppmuntres til aktivt å utvikle sine evner og interesser, og engasjerer seg til det beste for lokalsamfunnet.
- Økt fokus på positiv markedsføring.

Mål for næringsutvikling og sysselsetting

Hovedmål:
Videreutvikle et aktivt og variert næringsliv som den viktigste forutsetningen for å nå kommunens hovedmålsetning

Delmål:
- Økt fokus på å dyrke fram en gründerkultur gjennom tidlig innsats
- Opprettholde samla produksjon og sysselsetting i landbruket på dagens nivå
- Videreutvikle oppdrettsnæringa til fortsatt å være i forkant m.h.t. kvalitet og lønnsomhet
- Støtte utvikling og nyskaping i reiselivet
- Styrke formidling av kultur og lokalhistorie som del av reiselivstilbudet

Mål for internasjonalisering
Innflyttere fra utlandet skal oppleve Flatanger som et åpent og inkluderende samfunn hvor de får brukt sine ressurser og får lyst til å bli.

Mål for arealstrategier
- Gjennomføre regelmessig revidering av arealplanen. I en tidlig fase i arealplanprosessen legges det opp til en breiest mulig debatt om kommunens overordna arealpolitikk.
- Sikre aktivt bruk av kulturlandskapet som ressurs for rekreasjon, reiseliv og landbruk
- Dyrka og dyrkbar jord skal i utgangspunktet ikke brukes til annet enn jordbruksformål.
- Ved behandling av utbyggingssaker som omfatter nedbygging eller omdisponering av dyrka mark, skal alltid alternativer utredes og vurderes
- Kommunen skal bidra til å ivareta reindriftsnæringas behov for egna reinbeitearealer
- Kommunen har følgende rekkefølge på prioritering når det gjelder utbygginger som berører dyrka jord, dyrkbar jord eller kulturlandskap:

  1) Offentlige utbyggingsformål – mindre streng holdning
  2) Næringsvirksomhet utenom landbruk
  3) Boligbygging
  4) Fritidsbebyggelse – svært streng holdning

Mål for kommunens utvikling innen natur og miljø.
- Naturen i Flatanger skal ivaretas slik at den også i framtida kan være vårt viktigste fortinn for tilflytting, reiseliv, og næringsetablering
- Ivareta naturmiljøet i nærområdene som den viktigste ressursen i det forebyggende helsearbeidet

Mål for kommunen som samarbeidspartner
Utvikle et forpliktende samarbeid med nabokommuner og kompetansemiljøer for å sikre framtidig tjenestekvalitet, rekruttering og utvikling av attraktive arbeidsplasser.

Kommunen som organisasjon
Hovedmål
-Visjonen aktiv og åpen gir retning for all aktivitet internt i kommuneorganisasjonen.

Delmål

- **Være en åpen organisasjon som bygger på:**
- demokrati og gjennomsiktighet
- offentlighet, ytringsfrihet og varslingskultur
- kunne navigere ved hjelp av dialog med brukere, innbyggere og samarbeidspartnere
- å søke drivkrefter for å utvikle organisasjonen

- **Søke å inneha kompetente medarbeidere som er:**
- selvstendige kunnskapsmedarbeidere
- myndiggjort i lys av fag, erfaringer, holdninger, verdier, delegasjon og tillit
- selve forutsetningen for å skape tillit
- forvalter sine ressurser til organisasjonens beste
- initierer utvikling

- **Inneha et helhetlig og utfordrende lederskap som bygger på:**
- helhet - samspill mellom politisk og administrativt lederskap
- helhet - administrativt lederskapssamarbeid på tvers
- utfordrende – delegere og myndiggjøre gjennom å utfordre, stille krav og støtte
- utfordrende invitere medarbeidere og tillitsvalgte til medledelse

4.2 Mål som er styrende for den økonomiske utvikling

For å sikre gjennomføring og videreutvikling av kommunens tjenestenivå i tråd med kommuneplanens- og statlige føringer, er det av avgjørende betydning med en «sunn og bærekraftig» kommuneøkonomi.
Med utgangspunkt i dette har kommunestyret vedtatt finansielle måltall, som er angitt på side 4 i plandokumentet.

Kritiske forutsetninger for å kunne oppnå satte mål i gjeldende økonomiplanperiode er:
- Ikke en realnedgang i kommunens frie inntekter i planperioden. Dette forutsetter bl.a. at vi har en befolknings- og demografisk utvikling i tråd med landsgjennomsnittet.
- Et rentenivå som ikke differer vesentlig fra dagens (lave) nivå.
- Prognoserte framtidige inntekter knyttet havbruksfondet oppfylles.

Økte inntekter til kommunen gjennom eiendomsskatteinntekter fra Sørmarkfjellet vindkraftverk f.o.m 2022 vil muliggjøre at en kan sette av en mer «riktig» ressursbruk på en

del tjenester som over år har vært underbudsjetterte og dels ikke justert for prisvekst. Likevel kan vi f.o.m. 2022 budsjettere med et netto driftsresultat opp mot vedtatte målsetning.

Videre legges det opp til at deler av de prognoserte årlige utbetalinger fra havbruksfondet (fra produksjonsavgift) f.o.m. 2022 øremerkes til å få etablert veiutløsning mellom Lauvsnes – Sitter via Knottbukta. I tillegg forutsettes det at innsparinger knyttet til mer rasjonell barnehage- og grunnskoledrift som følge av en slik veiutløsning også delfinansierer tiltaket, men dette vil først ha virkning etter at veiprosjektet er realisert, sans f.o.m 2026. Dette er et prosjekt som i alle år har vært politisk prioritert, og endelig ser det ut til at kommunen kan være i stand for å realisere prosjektet. Slik som samfunnsutviklingen er, blir denne «sammenkobling» av kommunen mer og mer aktuell og nærmest påkrevet for at kommunen i størst mulig grad skal kunne levere like tjenester for hele kommunens befolkning. På sikt vil et slikt infrastrukturtiltak også bidra til rasjonalisering i kommunal tjenesteutøvelse. Realisering betinger imidlertid at prognoserte inntekter fra havbruksfondet oppnås, og at detaljplanlegging som er forutsatt utført i 2022 viser en investeringskostnad med tilhørende låneramme som ikke er høyere enn hva som kan betjenes med årlig ca. kr. 4 mill.

Økonomiplanen forutsetter videre at det øvrige kommunale totale økonomiske driftsnivå ikke kan økes vesentlig utover det som ligger i driftsrammen for 2022. Evt. kostnadsøkninger i årene framover på enkelte områder, må ut fra dette føre til tilsvarende kostnadsreduksjoner på andre områder.

Likeledes forutsettes at framtidige lånefinansierte investeringer, utover nevnte veiprosjekt og investeringer i selvkostprosjekt, ikke øker finansieringsbehovet vesentlig utover nivå for 2022.

5. Planlagte endringer/tiltak

5.1 Investeringsbudsjett

Strategi:

Kommunen skal være svært kritisk m.h.t å ta nye store investeringer som medfører netto høyere finanskostnader enn hva som ligger inne i driftsbudsjett for 2022. Investering i veiprosjekt Sitter – Lauvsnes forutsetter ut fra dette at finanskostnadene til dette prosjekt finansieres med «nye» friske midler, dvs produksjonsavgift gjennom havbruksfondet. Kommunen ligger høyt i netto lånegjeld i forhold til våre driftsinntekter, og er ut fra dette «økonomisk sårbar». Investeringer som er nødvendig for å imøtekomme lovkrav på kommunale tjenester har høy prioritet. Investeringer som i etterkant av gjennomføring medfører inntektsøkning, eller kostnadsreduksjon, og således forventes å være lønnsomme, samt investeringer i var-området, kan likevel gjennomføres selv om dette medfører økt langsiktig lånegjeld.

Økonomiplan investeringer 2022 – 2025

(Oversikt over planlagte investeringer for 2022 finnes i budsjett/årsplan for 2022)

Beløp i hele 1000 kr, inkl mva. 2021-kroneverdi.

Tekst	2023	2024	2025
IKT, programvare/nytt fagsystem	500	400	400
Vei-rehabilitering/asfaltering/trafikksikkerhetstiltak	1 000	1 000	1 000
Oppgradering Storlavika kai		7 500	
Enøk/miljøtiltak	1 800	850	850
Videreutvikling av uteområde skole og barnehage	1 000	1 000	1 000
Nytt varmeanlegg, enøk Lauvsnes skole		2 900	
Oppgradering broer			1 000
Rehab kommunale anlegg ellers	1 000	1 000	1 000
Rehab Miljøbygget, div		1 500	
Mobil-utbygging	1 000	1 000	1 000
Veiforbindelse Sitter Lauvsnes	38 000	38 000	
Kjøp av aksjer i eiendomsselskap knyttet til utvidelse av næringsareal/boligselskap + erverv av grunn	8 000		
Overtakelse Vik vannverk + investeringer	3 000		
Velferdsteknologi	500	500	500
ENØK, Lauvsnes skole	1 300		
Fornye læringsbrett grunnskole	125	125	125
Utvorda boligfelt vest	1 000		
Div inventar/utstyr	500	500	500
Rehab, kloakk Lauvsnes	5 000	6 000	
KLP-innskudd,	400	400	400
Sum investeringer	**64 125**	**63 175**	**7 775**
Finansiering:			
Kommunalt låneopptak	45 300	42 940	
Mva-refusjon	10 825	12 235	1 400
Avsatt ramme havbruksfond	8 000	8 000	6 375
Sum finansiering	**64 125**	**63 175**	**7 775**

Forutsetning:

Veiprosjektet Sitter – Lauvsnes etableres under forutsetning av at låneopptaket kan nedbetales (renter og avdrag/avskriving) med årlig utbetaling fra havbruksfondsmidler fra produksjonsavgiften, samt - på lengre sikt innsparing i drift (f.o.m. 2026). Dette grunnet sannsynlig avvikling av skole- og barnehagetilbud på Utvorda. Med en investeringskostnad på kr. 76 mill inkl mva til prosjektet, estimeres de årlige kostander til renter og avdrag til kr. 4 mill med en lånerente på 3,0% og 30 års nedbetalingstid.

Investeringskostnader i forbindelse med evt. full inntreden i Helseplattformen er ikke innlagt i investeringsbudsjettet. I økonomiplanen drift, tas det likevel høyde for dette i og med at totale driftskostnader inkl renter og avdrag på inntreden i sin helhet legges inn i budsjettet sammen med de øvrige driftskosnader knyttet til Helseplattormen. Dette utgjør totalt en ekstrautgift på årlig kr. 950.000 f.o.m. 2023.

5.2 Driftsbudsjett

Strategi: Gi tjenester i hht statlige føringer, lov og kommunale prioriteringer som grunnlag for å nå kommuneplanens hovedmålsetting innenfor forsvarlige økonomiske rammer, jfr finansielle måltall. De økonomiske rammene skal også være tilstrekkelige slik at vi har både fornøyde ansatte og brukere av tjenestene.

5.2.1 Viktige forutsetninger

5.2.1.1 Skatteinntekter og rammetilskudd.
Innlagte frie inntekter følger KS-prognosemodell, og det er forutsatt lik befolkningssammensetning i perioden som i dag, men med en forutsetning av at vi fra og med 2022 følger prosentvis befolkningsutvikling i tråd med landsgjennomsnittet. En befolkningsmessig negativ utvikling i forhold til landsgjennomsnittet vil da forverre de økonomiske prognosene tilsvarende. Dette er en "kritisk" forutsetning i økonomiplanen. Imidlertid legges forhold som lokal positiv utvikling innen boligutvikling og næringsutvikling, til grunn for at en fra dagens ståsted kan ha forhåpninger om at vi skal følge gjennomsnittlig utvikling i landet for øvrig.
Økonomiplanen forutsetter altså at ikke kommunen får en realnedgang i sine frie inntekter.

5.2.1.2 Inntekt på kommunale gebyrer og avgifter.
En forutsetter også en indeksregulering av kommunale gebyrer i tråd med pris-/kostnadsutvikling.

5.2.1.3 Renter og avdrag på lånegjeld
Det er beregnet en gjennomsnittlig lånerente på dagens nivå i planperioden. Etter omstrukturering, der bla. nedbetalingstiden på lånegjeld ble strukket, innehar nå kommunen ca. 60% av lånemassen på flytende rente, resterende på fastrenteavtaler med varierende binding.

5.2.1.4 Andre kostnader

I økonomiplanen ligger en rekke usikkerhetsmomenter som kan medføre at en underveis må prioritere annerledes. Dette blir ytterligere konkretisert i kommende årsplaner/årsbudsjett.

5.2.2 Tiltak med økonomisk konsekvens:

For nærmere beskrivelse av tiltak i 2021 henvises til budsjett/årsplan for dette år (eget dokument).

Havbruksfond/Eiendomsskatt/produksjonsavgift vindkraft (Hovedansvarsområde 8)

Årlig økning i eiendomsskatteinntekter med bakgrunn i idriftsettelse av Sørmarkfjellet vindkraftverk vil utgjøre kr. 3,9 mill f.o.m.2022. Dette betyr at i kommende 10-årsperiode vil vindkraftverket årlig tilføre kommunen kr. 5,9 mill. Dette er lagt inn som en forutsetning i økonomiplanen.

Med virkning f.o.m. 2023 ligger et forslag i regjeringens budsjettforslag at vindkraftkommunene i tillegg skal tilføres en produksjonsavgift på 1 øre pr kWh med bakgrunn i faktisk produksjon. Imidlertid vurderes dette forslag som noe usikkert ennå, bl.a. mht hvordan produksjonsavgiften skal fordeles ut til kommunene. Ut fra dette er denne potensielle inntekt ikke lagt inn i økonomiplanen.

Havbruksfondet, MTB-vekst:
Staten opprettet i 2017 havbruksfondet. Inntekter til fondet vil komme fra inntekter knyttet til at staten selger ut tillatelser til oppdrettsnæringa (anadrom laksefisk). Fram til 2020 ble det besluttet at 80% av inntektene skal tilfalle havbrukskommunene (inkl fylkeskommuner), der i stor grad innbyrdes fordeling av inntektene blir gjort etter til enhver tid maksimale tillatte produksjonsvolum i den enkelte kommune (MTB). Ordningen er nå vedtatt endret, der en f.o.m 2022 har besluttet at kommunal andel (inkl fylkeskommuner) skal reduseres fra 80% til 40% av utsalgsinntektene på nye tillatelser.

For årene 2017 til og med 2021 har Flatanger kommune mottatt i alt vel kr. 80 millioner fra havbruksfondet. Det er signalisert en ny auksjonsrunde i 2022.

For årene f.o.m. 2022 blir estimatene noe mer usikre, og vil i stor grad avhenge av om staten finner grunnlag for videre utsalg av økte produksjonstillatelser, og da evt. i hvilket omfang. Med bakgrunn i dette har kommunen fått en kvalifisert ekstern aktør til å estimere framtidige havbruksfondutbetalinger som er knyttet til både MTB-vekst og produksjonsavgift. For å legge inn en sikkerhetsmargin har rådmannen ytterligere redusert mottatte estimater. Som grunnlag for årsbudsjett og økonomiplan legges følgende inntekter til grunn når det gjelder MTB-vekst havbruksfond:
2022: Kr. 25 mill.
2023: kr. 1 mill
2024: kr. 22 mill
2025: kr. 1 mill

Havbruksfondet, produksjonsavgift.
Staten oppretter en ordning med produksjonsavgift på 40 øre pr. kg slaktet anadrom laksefisk, som kommer til fordeling til havbrukskommunene f.o.m. 2022. (Fordeles gjennom havbruksfondsordningen, etter samme nøkkel (forslag).) Forsiktige estimat som bygger fra beregninger av kvalifisert ekstern aktør gjør at en årlig kan beregne en inntekt på kr. 7 mill.

Renter/avdrag (Hovedansvarsområde 9):

Grunnet etablering av veianlegg Sitter – Lauvsnes, samt ytterligere økning i lånebehovet knyttet til andre planlagte investeringer økes de årlige finanskostnadene med kr. 2,5 mill i 2023 og årlig kr. 4,6 mill f.o.m. 2024

Tiltak driftsenhetene
Forutsetning: Skulle enkelte brukergrupper av kommunale tjenester få en vesentlig økning, f.eks økt barnetall, økt antall eldre, forventes dette at det vil påvirke kommunens frie inntekter i positiv retning og finansiere økt aktivitet. Videre forventes fortsatt et stort fokus på muligheter for effektivisering i enhetene, som igjen kan finansiere nye prioriterte tiltak i enhetene som ikke er konkretisert i denne økonomiplan.

F.o.m driftsår 2022:

Politisk drift:

Kun mindre justeringer fra år til år med bakgrunn i om det gjennomføres valg eller ikke.

Sentraladministrasjon:
Kostnadsøkninger:

- Årskostnad leie av arkivplass IKA-trøndelag (I.forb. med lukking av avvik, debotarkiv. Årskostnad, kr. 100.000

Ellers videreføring drift på 2022 nivå.

Oppvekst- og kulturetat:

- Kostnader, tiltak oppvekstreform. Økning årskostnad f.o.m. 2023 kr. 200.000

Ellers videreføring av drift på 2022 nivå.

Helse- og omsorgsetat:
Kostnadsøkning:

- Innføring av Helseplattformen (En pasientjournal pr innbygger)

Årskostnad f.o.m. 2023 kr. 950.000. (Innlagt i 2022 kr. 150.000) Dvs. netto økning årlig kr. 800.000.

- Fast økning av stilling helsesykepleier med 20% f.o.m. 2023: Økning årskostnad kr. 120.000
- Helårsvirkning, innførsel av lavterskeltilbud psykisk helsevern: Økning årskostnad kr. 100.000.
- Kostnader, tiltak oppvekstreform. Økning årskostnad f.o.m. 2023 kr. 200.000

Ellers videreføring av drift på 2022 nivå.

Ellers videreføring drift på 2022 nivå.

NMT:
Kostnadsøkning:

Kommunale tilskudd/egenandeler utbygging av bredbånd, bygdafiber. Økning årskostnad f.o.m. 2023 t.o.m. 2023 kr. 1 mill.

5.3 Økonomisk oversikt, drift 2022 - 2025

I 1000 kroner (2021-kroneverdi)

Driftsinntekter	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Rammetilskudd	55.400	55.400	55.400	55.400
Inntekts- og formueskatt	44.500	44.500	44.500	44.500
Eiendomsskatt	10.400	10.400	10.400	10.400
Andre overføringer, inkl havbruksfond	33.318	9.318	30.318	9.318
Overføringer og tilskudd fra andre	5.846	5.846	5.846	5.846
Brukerbetalinger	5.314	5.314	5.314	5.314
Salgs- og leieinntekter	10.998	10.998	10.998	10.998
Sum driftsinntekter	**165.776**	**141.776**	**162.776**	**141.776**
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	70.251	70.251	70.251	70.251
Sosiale utgifter	9.593	9.593	9.593	9.593
Kjøp av varer og tjenester	39.292	41.812	41.812	41.812
Overføringer og tilskudd til andre	10.630	8.118	8.118	8.118
Avskrivninger	4.114	4.114	4.114	4.114
Sum driftsutgifter	**133.368**	**133.888**	**133.888**	**133.888**
Brutto driftsresultat	**32.408**	**7.888**	**28.888**	**7.888**
Finansinntekter				
Renteinntekter	1.130	1.130	1.130	1.130
Utbytter	600	600	600	600
Sum finansinntekter	**1.730**	**1.730**	**1.730**	**1.730**
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	2.495	3.495	4.695	4.695
Avdrag på lån	5.839	7.139	8.239	8.239
Sum finansutgifter	**8.334**	**10.634**	**12.934**	**12.934**
Resultat finanstransaksjoner	**-6.604**	**-9.104**	**-11.204**	**-11.204**
Motpost avskrivninger	4.264	4.264	4.264	4.264
Netto driftsresultat	**30.068**	**3.048**	**21.948**	**948**
Disp. eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	-29.000	-4.000	-23.162	-2.162
Netto avsetn. til eller bruk av driftsfonds	-1.068	952	1.214	1.214
Sum disp. eller dekning av netto driftsres.	**5.999**	**910**	**910**	**910**
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	**0**	**0**	**0**	**0**

Kommentar: I snitt i økonomiplanperioden oppnår en i h.h.t. budsjett en driftsmargin (netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter) på 9,15 noe som er betydelig høyere enn vedtatte måltall (2,0).